

บทที่ 9

ภาษีสรรพสามิต

ผศ.ดร.ณัฐชาณ์ ผาสุข

หัวข้อเนื้อหา

ความหมายและความสำคัญของภาษีสรรพสามิต

หลักการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีสรรพสามิต

สินค้าและบริการที่ต้องเสียภาษีสรรพสามิต

ความรับผิดชอบในการเสียภาษีสรรพสามิต

ฐานภาษี อัตราภาษี และการคำนวณภาษีสรรพสามิต

บทกำหนดโทษ

ความหมายและความสำคัญของภาษีสรรพสามิต

ภาษีสรรพสามิต จัดเก็บโดยกรมสรรพสามิต สังกัดกระทรวงการคลัง เป็นภาษีทางอ้อม หรือภาษีที่เกิดจากการขายเฉพาะอย่างจากสินค้าและบริการซึ่งมีผลผลสมควรที่จะต้องรับภาระภาษีสูงกว่าปกติ เช่น สินค้าที่บริโภคแล้วอาจก่อให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพหรือศีลธรรมอันดี รวมถึงสินค้าที่มีลักษณะฟุ่มเฟือย สินค้าที่ก่อให้เกิดมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อม

หลักการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต

1. สินค้าที่บริโภคแล้วก่อให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพและศีลธรรมอันดี เช่น สุรา ยาสูบ และยาเสพติดทั้งหลาย เหล่านี้ทำลายสุขภาพและอาจก่อให้เกิดอาชญากรรมได้
2. สินค้าที่มีลักษณะฟุ่มเฟือย เป็นสินค้าที่ไม่จำเป็นต่อการครองชีพสามารถเลือกใช้สินค้าอื่นแทนได้ ซึ่งถ้าไม่ใช้ก็ไม่กระทบต่อสุขภาพ ส่วนใหญ่ผู้มีรายได้สูงจะซื้อสินค้าฟุ่มเฟือย เช่น รถยนต์หรู คอมพิวเตอร์

สินค้าที่ต้องเสียภาษีสรรพสามิต

น้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน เครื่องดื่ม เครื่องปรับอากาศ คอมพิวเตอร์
ทำจากแก้ว

คริสตัล แก้วคริสตัล รถยนต์ เรือยอชต์ น้ำหอม หวีน้ำหอม พรหม สิ่งทอ
ปูพื้นที่

ทำจากหนังสัตว์ สนามแข่งม้า สนามกอล์ฟ รถจักรยานยนต์ แบตเตอรี่
สุรา ยาสูบ

ไฟ

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีสรรพสามิต

บุคคลที่ต้องเสียภาษีสรรพสามิต มี 4 ประเภท ดังนี้

1. ผู้ประกอบอุตสาหกรรม
2. ผู้ประกอบกิจการสถานบริการ
3. ผู้นำเข้า
4. ผู้อื่นตามกฎหมายกำหนด เช่น ผู้ดัดแปลงรถยนต์
กระบะให้เป็นรถยนต์นั่งหรือรถยนต์โดยสารที่มีที่นั่งไม่
เกิน 10 คน

ความรับผิดชอบในการเสียภาษี

1. สำหรับผู้ประกอบการอุตสาหกรรมและผู้ประกอบกิจการสถานบริการ ความรับผิดชอบในการเสียภาษีสรรพสามิตเกิดพร้อมกับการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ณ เวลาที่นำสินค้าออกจากโรงงาน อุตสาหกรรมหรือคลังสินค้าทัณฑ์บน หรือเกิดขึ้นในเวลาชำระค่าบริการสำหรับกิจการให้บริการ
2. กรณีผู้นำเข้า เกิดขึ้นในเวลาเดียวกับความรับผิดชอบในอันจะต้องเสียภาษีศุลกากร (เว้นแต่กรณีสินค้าเก็บอยู่ในคลังสินค้าทัณฑ์บนตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร ให้ถือว่าความรับผิดชอบเกิดขึ้นในเวลานำสินค้าออกจากคลังสินค้าทัณฑ์บน)
3. กรณีดัดแปลงรถยนต์กระบะให้เป็นรถยนต์นั่งหรือรถยนต์โดยสารที่มีที่นั่งไม่เกิน 10 คน ความรับผิดชอบในการเสียภาษีสรรพสามิตเกิดเมื่อการดัดแปลงสิ้นสุดลง

สินค้าและบริการที่ต้องเสียภาษีสรรพสามิต

น้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน

➤ ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตจากปิโตรเลียม ได้แก่ น้ำมันเบนซิน น้ำมันก๊าด น้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับเครื่องบินไอพ่น น้ำมันดีเซล น้ำมันเชื้อเพลิงหนัก น้ำมันเตา และน้ำมันอื่น ๆ ที่คล้ายกับน้ำมันข้างต้น น้ำมันหล่อลื่นปิโตรเลียมปิทิวเมน (แอสฟัลต์) ปิโตรเลียมโค้ก ก๊าซปิโตรเลียมชนิดต่าง ๆ ก๊าซธรรมชาติเหลว ก๊าซธรรมชาติ สารละลายหรือโซลเวนท์ชนิดต่าง ๆ สารพลอยได้ และกากอื่น ๆ ที่ได้จากปิโตรเลียม และให้หมายความรวมถึงน้ำมันอื่นหรือผลิตภัณฑ์อื่น ที่ได้จากการกลั่นหรือแยกปิโตรเลียม

สินค้าและบริการที่ต้องเสียภาษีสรรพสามิต

เครื่องดื่ม

สิ่งซึ่งตามปกติใช้เป็นเครื่องดื่มได้โดยไม่ต้องเจือปนและไม่มีแอลกอฮอล์ โดยจะมีก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์อยู่ด้วยหรือไม่ก็ตาม บรรจุในภาชนะและผนึกไว้ เช่น น้ำแร่ น้ำหวาน น้ำผลไม้ น้ำพืชผัก และน้ำโซดา เป็นต้น และหมายความรวมถึงเครื่องดื่มที่ทำหรือบรรจุหรือได้จากเครื่องขายเครื่องดื่ม ไม่ว่า จะขายด้วยวิธีใด แม้จะไม่ได้บรรจุภาชนะและผนึกไว้ ยกเว้นเครื่องดื่มต่อไปนี้

- น้ำ หรือน้ำแร่ตามธรรมชาติ
- น้ำกลั่น หรือน้ำกรองสำหรับดื่มโดยไม่ปรุงแต่ง
- เครื่องดื่มซึ่งผู้ผลิตได้ผลิตขึ้นเพื่อขายปลีกเองโดยเฉพาะ อันมิได้มีก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์อยู่ด้วย ทั้งนี้ได้ส่งวนคุณภาพด้วยเครื่องเคมี
- นํ้านมจืด นํ้านมอื่น ๆ ไม่ว่าจะปรุงแต่งหรือไม่

สินค้าและบริการที่ต้องเสียภาษีสรรพสามิต

เครื่องใช้ไฟฟ้า

ผลิตภัณฑ์ซึ่งใช้พลังงานไฟฟ้า และให้รวมถึงสิ่งที่ใช้ประกอบกับไฟฟ้าหรือเกี่ยวกับไฟฟ้าด้วย ผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าที่เก็บภาษีสรรพสามิตได้แก่

1. เครื่องปรับอากาศที่ประกอบด้วยพัดลม ซึ่งขับเคลื่อนด้วยมอเตอร์ และมีส่วนที่ใช้สำหรับเปลี่ยนอุณหภูมิ ไม่ว่าจะมีส่วนที่ใช้ควบคุมความชื้นด้วยหรือไม่ก็ตาม
2. โคมไฟฟ้าและโคมระย้า สำหรับติดเพดานหรือผนัง

สินค้าและบริการที่ต้องเสียภาษีสรรพสามิต

แก้วและเครื่องแก้ว

แก้วที่มีส่วนประกอบของตะกั่ว ใช้ทำเครื่องประดับ เฟอ์นิเจอร์ สิ่งตกแต่ง
ทั่วไป เป็นแก้วคริสตัล รวมถึงเครื่องใช้ที่ต้องการความสวยงาม เช่น
ลูกบิด แจกัน นาฬิกา แก้ว

สินค้าและบริการที่ต้องเสียภาษีสรรพสามิต

- รถยนต์ คือ รถที่มีล้อตั้งแต่สามล้อขึ้นไป และเดินด้วยกำลังเครื่องยนต์ กำลังไฟฟ้า หรือพลังงานอื่น แต่ไม่รวมถึงรถที่เดินบนราง รถจักรยานยนต์มีพ่วงข้างไม่เกินหนึ่งล้อ และรถยนต์ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา
- รถยนต์นั่ง คือ รถเก๋งหรือรถยนต์ที่ออกแบบสำหรับเพื่อใช้สำหรับนั่งเป็นปกติวิสัย และให้หมายความรวมถึงรถยนต์ในลักษณะทำนองเดียวกัน เช่น รถยนต์ที่มีหลังคาติดต่อ เป็นเนื้อเดียวกันในลักษณะถาวรด้านข้าง หรือด้านหลังคนขับมีประตูหรือหน้าต่างและมีที่นั่ง ทั้งนี้ไม่ว่าจะมีที่นั่งเท่าใด
- รถยนต์โดยสาร คือ รถตู้หรือรถยนต์ที่ออกแบบเพื่อใช้ขนส่งคนโดยสารจำนวนมาก รวมทั้งรถยนต์ในลักษณะทำนองเดียวกัน
- รถยนต์กระบะ คือ รถยนต์ที่มีที่นั่งด้านหน้าตอนเดียวสำหรับคนขับ และตอนหลังเป็นกระบะบรรทุก ซึ่งเปิดโล่งจนถึงท้ายรถโดยไม่มีหลังคา

สินค้าและบริการที่ต้องเสียภาษีสรรพสามิต

เรือ

เรือยอชต์ และยานพาหนะทางน้ำที่ใช้เพื่อความสำราญ

ผลิตภัณฑ์เครื่องหอมและเครื่องสำอาง

- ผลิตภัณฑ์เครื่องหอม เช่น น้ำมันหอมและน้ำหอม หรือหัวน้ำหอม และสิ่งที่ทำให้มีกลิ่นหอมต่างๆ
- เครื่องสำอางค์ ผลิตภัณฑ์สิ่งปรุงแต่งเพื่อใช้บนผิว สำหรับทำความสะอาด ป้องกันแต่งเสริมให้เกิดความงาม โดย ฐ หาทา ฟั่น หรือโรย แต่ไม่รวมถึงเครื่องสำอางค์ที่เป็นเภสัช

สินค้าและบริการที่ต้องเสียภาษีสรรพสามิต

สินค้าอื่น ๆ

พรม สิ่งทอปูพื้นที่ทำจากขนสัตว์ หินอ่อน หินแกรนิต แบทเตอรี รถจักรยานยนต์ สารทำลายชั้นบรรยากาศโอโซนประเภทไฮโดรคาร์บอน

กิจการบันเทิงหรือหย่อนใจ

ไนต์คลับและดิสโกเธค สถานบริการอาบน้ำ หรืออบตัว และนวด สถานมหรสพ สถานที่ฉายภาพยนตร์ คาราโอเกะ ค็อกเทลเลาจน์

สินค้าและบริการที่ต้องเสียภาษีสรรพสามิต

กิจการเสี่ยงโชค

สนามแข่งม้า จัดเก็บจากค่าบัตรผ่านประตูและรายรับที่หักไว้จากผู้เล่นพนัน
กิจการสลากกินแบ่ง ปัจจุบันได้รับยกเว้นภาษี

กิจการที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

กิจการสนามกอล์ฟ (Green Fee) จัดเก็บภาษีจากค่าใช้บริการของสนามกอล์ฟ และค่าสมาชิก
ของสนามกอล์ฟ

สินค้าและบริการที่ต้องเสียภาษีสรรพสามิต

บริการอื่นๆ

- สุรา เช่น เบียร์ ไวน์ สปรักลิ่งไวน์ สุราแช่ผลไม้ สุราขาว
- ยาสูบ เช่น บุหรี่ ซิกาแรต ยาเส้นปรุง
- ไฟ

คำนวณภาษีสรรพสามิต

1. จัดเก็บตามปริมาณ

ภาษีสรรพสามิต = น้ำหนักสุทธิหรือปริมาณสุทธิ x อัตราภาษีสรรพสามิต

2. จัดเก็บตามมูลค่า

ภาษีสรรพสามิต = มูลค่าสินค้า/บริการ x อัตราภาษีสรรพสามิต

ฐานที่จะนำมาคำนวณภาษี

กรณีที่เกิดขึ้นในประเทศ

- อัตราภาษีตามปริมาณ

ภาษีสรรพสามิต = ปริมาณสินค้า x อัตราภาษีสรรพสามิต

- อัตราภาษีตามมูลค่า

ภาษีสรรพสามิต = มูลค่า x อัตราภาษี

หรือ
$$\text{ภาษีสรรพสามิต} = \frac{\text{ราคาขาย ณ โรงอุตสาหกรรม} \times \text{อัตราภาษีสรรพสามิต}}{1 - (1.1 \times \text{อัตราภาษีสรรพสามิต})}$$

ฐานที่จะนำมาคำนวณภาษี

กรณีบริการ

$$\text{ภาษีสรรพสามิต} = \frac{\text{รายรับของสถานบริการ} \times \text{อัตราภาษีสรรพสามิต}}{1 - (1.1 \times \text{อัตราภาษีสรรพสามิต})}$$

ฐานที่จะนำมาคำนวณภาษี

ตัวอย่างเช่น เจ้าของสถานบริการคิดรายรับจากผู้ให้บริการ 300 บาท อัตราภาษีค่าบริการร้อยละ 20 จะต้องเสียภาษีสรรพสามิตเท่าใด

$$\begin{aligned}\text{ภาษีสรรพสามิต} &= \frac{\text{รายรับของสถานบริการ} \times \text{อัตราภาษีสรรพสามิต}}{1 - (1.1 \times \text{อัตราภาษีสรรพสามิต})} \\ &= \frac{300 \times 20\%}{1 - (1.1 \times 20\%)} \\ &= 76.92 \text{ บาท}\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}\text{ภาษีเก็บเพิ่มเพื่อกระทรวงมหาดไทย} &= 76.92 \times 10\% \\ &= 7.69 \text{ บาท}\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}\text{ภาษีสรรพสามิตที่พึงต้องชำระ} &= \text{ภาษีสรรพสามิต} + \text{ภาษีเก็บเพิ่มเพื่อ} \\ &\quad \text{กระทรวงมหาดไทย} \\ &= 76.92 + 7.69 \\ &= 84.61 \text{ บาท}\end{aligned}$$

ฐานที่จะนำมาคำนวณภาษี

กรณีนำเข้าจากต่างประเทศ

$$\text{ภาษีสรรพสามิต} = \frac{(\text{C.I.F} + \text{อากรขาเข้า} + \text{ค่าธรรมเนียมอื่นไม่รวม VAT}) \times \text{อัตราภาษี}}{1 - (1.1 \times \text{อัตราภาษีสรรพสามิต})}$$

บทกำหนดโทษ

- ผู้มีหน้าที่เสียภาษีไม่ยื่นชำระภาษี ต้องชำระพร้อมเบี้ยปรับ 2 เท่า และเงินเพิ่มอีกร้อยละ 1.5 ต่อเดือนของค่าภาษี
- ผู้มีหน้าที่เสียภาษี ยื่นชำระไม่ครบถ้วน ต้องชำระภาษีให้ครบพร้อมเบี้ยปรับ 1 เท่า และเงินเพิ่มอีกร้อยละ 1.5 ต่อเดือนของค่าภาษี
- ผู้มีหน้าที่เสียภาษี ยื่นชำระไม่ครบถ้วน ชำระขาดหรือเกินกว่าร้อยละ 25 ของภาษีให้ครบ พร้อมเบี้ยปรับ 2 เท่า และเงินเพิ่ม ร้อยละ 1.5 ต่อเดือนของค่าภาษี

The End